

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 15
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 9/12/2004

Σύνθεση

Πρόεδρος:

Γρηγόριος Κρόμπας Αντιπρόεδρος

Μέλη:

Ιωάννης Πετρόπουλος, Δημήτριος
Παπαγεωργόπουλος, Κρίτων Μανωλής,
Βασίλειος Κοντόλαιμος, Χριστόδουλος
Μπότσιος, Γ. Λάζος, Ηλίας Δροσογιάννης,
Νομικοί Σύμβουλοι

Εισηγητής:

Χριστόδουλος Μπότσιος, Νομικός Σύμβουλος

Ερώτημα:

Αριθ. Πρωτ. 2259/1.12.04 έγγραφο Υπουργού
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Περίληψη Ερωτήματος:

Εάν υφίσταται κώλυμα έκδοσης Υπουργικής
Απόφασης σύμφωνα με τις διατάξεις των περ.
β' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 973/79
περί ανταλλαγής των παραλιμνίων εκτάσεων
της λίμνης Βιστωνίδας αρμοδιότητας του
Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και

Τροφίμων με άλλες εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης μετά την αναγνώριση της κυριότητας της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου έναντι του Δημοσίου επί των ως άνω εκτάσεων δια Γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλαξίμου περιουσίας επειδή προηγουμένως είχε εκδοθεί η υπ' αριθ. 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομελείας του ΝΣΚ εις την οποία γίνεται αναφορά περί κοινοχρήστου χαρακτήρα της λίμνης Βιστωνίδας.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εγνωμοδότησε ως ακολούθως:

Μετά την απελευθέρωση της Θράκης δημιουργήθηκε αμφισβήτηση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς της λίμνης Βιστωνίδας και των ιχθυοτροφείων με τα γνωστά όριά τους και ασκήθηκε εκ μέρους της Ιεράς Μονής ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών η από 1-5-1922 διεκδικητική αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου.

Η συζήτηση της ως άνω αγωγής ματαιώθηκε στα πλαίσια συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς και χάριν αυτής, η Μονή με το από ΚΕ' / 21-3-1924 πρακτικό αποφάσεων της Ιεράς Συνάξεως της, εξουσιοδότησε τον μοναχό Ιγνάτιο Βατοπαιδινό να υπογράψει τον συμβιβασμό προς «επαναφοράν της λίμνης και των ομωνύμων ιχθυοτροφείων Μπουρούς, εις την απόλυτον κατοχήν, νομήν και κυριότητα της Μονής και κατάπαυσιν της δικαστικής διαφοράς» δεδομένου ότι η Μονή συμφώνησε να μεταβιβάσει κατά κυριότητα νομή και κατοχή στο Δημόσιο δύο μετόχια της στη Χαλκιδική.

Στα πλαίσια υλοποιήσεως του ως άνω συμβιβασμού εκδόθηκε το από 8/10-4-1924 ΝΔ (ΦΕΚ Α 82/10-4-1924) δια του οποίου εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Γεωργίας να υπογράψει «.....σύμβασιν οριστικής

παραχωρήσεως και μεταβιβάσεως εις την κυριότητα του Δημοσίου των εν Χαλκιδική κειμένων δύο αγροκτημάτων (Μετοχίων) αυτής Αγίου Μάμαντος και Σοφουλάρ, επί ανταλλάγματι παραιτήσεως εκ μέρους του Δημοσίου πάσης αξιώσεως επί της εν Πορτολάγω της Ξάνθης λίμνης Μπουρού μετά των ιχθυοτροφείων αυτής των παρά την νησίδα και τα στόμια της λίμνης κειμένων (Δαλλιάνη, Καραγέ, Ταουσταντζίκ κ.λ.π.), με τα ανέκαθεν γνωστά τούτων όρια αποδιδομένων τη αποκλειστική κατοχή της ειρημένης Ιεράς Μονής και μεταβιβαζομένων εις αυτήν όλων των υπό του Δημοσίου ασκουμένων δικαιωμάτων»

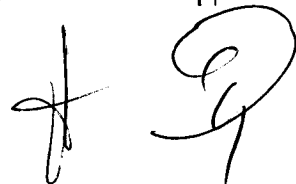
Ο Υπουργός Γεωργίας μολονότι παρέλαβε τα μετόχια της Μονής τα οποία παρεχωρήθησαν σε πρόσφυγες κρατούσε αρνητική στάση όσον αφορά την υπογραφή της ως άνω συμβάσεως οπότε η Μονή μετά πενταετία άκαρπων προσπαθειών για την υπογραφή της προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας προκειμένου να υποχρεωθεί ο Υπουργός Γεωργίας να υπογράψει την σύμβαση.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας με την υπ' αριθ. 41/1929 απόφαση της Ολομελείας του δέχθηκε, στερούμενο δικαιοδοσίας να κρίνει επί του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, την υποχρέωση του Υπουργού Γεωργίας να υπογράψει σύμβαση περί παραχωρήσεως της δημοσίας περιουσίας «και παραιτήσεως των επί ταύτης δικαιωμάτων του Δημοσίου» καθορίζοντας ο Υπουργός τους όρους της παραχωρουμένης ιχθυοτροφικής εκμετάλλευσης.

Σε εκτέλεση της ως άνω αποφάσεως ο Υπουργός Γεωργίας, καθορίζοντας ο ίδιος τους όρους, εκάλεσε την Ιερά Μονή και υπογράφηκε η υπ' αριθ. 2343/4-5-30 σύμβαση ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Διονυσίου Ιατρίδη.

Σύμφωνα με αυτήν η Ιερά Μονή:

α) Μεταβιβάζει την κυριότητα των δύο αγροκτημάτων και παραιτείται πάσης αξιώσεως αποζημιώσεως δια την μέχρι τότε κατάληψιν

των δύο κτημάτων υπό του Δημοσίου και την εγκατάσταση εις αυτά προσφύγων.

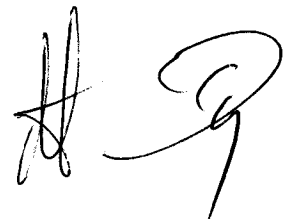
β) Παραιτείται της εγερθείσης από 1-9-1922 ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών περί διεκδικήσεως της λίμνης καθώς και δια τα «συλλεγέντα παρά του Δημοσίου από καταλήψεως της λίμνης».

γ) Καταβάλλει ετησίως τα εξήντα εκατοστά (60%) των καθαρών εσόδων της εκμεταλλεύσεως της λίμνης εφόσον το καθαρό έσοδο το οποίο παραμένει στη Μονή ανέρχεται σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) δρχ.

Το Δημόσιο σε αντάλλαγμα των ανωτέρω παροχών της Μονής

α) αποδίδει στην αποκλειστική κατοχή της Μονής την λίμνη Μπουρού με τα ιχθυοτροφεία της και τις εγκαταστάσεις και παραρτήματα των τελευταίων με τα ανέκαθεν γνωστά όρια τους, προκειμένου η Μονή να έχει την «ιχθυοτροφική καλλιέργεια και την εκμετάλλευσιν και πώλησιν της παραγωγής» διατηρουμένων των του δημοσίου δικαίου δικαιωμάτων επί της λίμνης. Σε περίπτωση μείωσεως του μέσου όρου της ιχθυοπαραγωγής κατά την επόμενη δεκαετία έναντι του μέσου όρου της προηγούμενης δεκαετίας «ο Υπουργός Γεωργίας έχει δικαίωμα να αξιολύ υπό της Μονής την δια δημοπρασίας ενοικίασιν της εκμεταλλεύσεως.

Στη συνέχεια με σειρά νομοθετικών παρεμβάσεων (ΑΝ 16/1935, από 7-8-1940 Β.Δ/γμα ΑΝ 1924/1951, αρθρ. 49, 51 και 66 ΝΔ 420/70, αρθρ. 3 Ν. 1740/87) όπως έχει δεχθεί το Ν.Σ.Κ. με την υπ' αριθ. 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομελείας του καταργήθηκαν όροι της σύμβασης χωρίς έστω την επίκληση της συνδρομής των προς τούτο όρων που προέβλεπε αυτή και αφαιρέθηκε η διαχείριση της λίμνης από την Μονή με περαιτέρω συνέπεια τα δικαιώματα της Μονής να περιορισθούν στην είσπραξη ενός σχετικά μικρού, έναντι του συνολικού προϊόντος, ποσού και κυρίως έναντι εκείνου που θα προέκυπτε από την διαχείριση της λίμνης από την ίδια την Μονή.

Εξαίρεση στις δυσμενείς νομοθετικές παρεμβάσεις απετέλεσε το υπ' αριθ. 271/1941 νομοθετικό διάταγμα «Περί αυθεντικής ερμηνείας του από 8/10.4.1924, που ορίζει στο άρθρο 1: «Η αληθής έννοια της παραγράφου β' του άρθρου 1 του από 8/10 Απριλίου 1924 Ν.Δ. είναι, ότι δια των διατάξεων ταύτης ανεγνωρίσθησαν τα επί της εν Πορτολάγω της Ξάνθης Λίμνης Μπουρού, μεθ' απάντων τωναχθυοτροφείων αυτής των παρά την νησίδα και τα στόμια της Λίμνης κειμένων (Δαλλιάνι, Καραψέ, Ταουσαντζίκ κλπ.) με τα ανέκαθεν γνωστά τούτων όρια, υφιστάμενα δυνάμει χρυσοβούλλων απαράγραπτα δικαιώματα κυριότητας και αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως της εν Αγίω Όρει Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, η δε μεταξύ ταύτης και του Δημοσίου εκκρεμής δίκη επί της από 1^{ης} Μαΐου 1922 αγωγής της πρώτης κατ' αυτού, κατηγορήθη, του Δημοσίου παραιτηθέντος πάσης αξιώσεως επί της λίμνης και των ιχθυοτροφείων, αποδιδομένων εις την ρηθείσαν Ιεράν Μονήν...». Στο δε άρθρο 3 όριζε ότι: «Καταργούνται ως αντιβαίνουσαι προς την έννοιαν των διατάξεων του εδαφ. Β' του άρθρου 1 του από 8/10 Απριλίου 1924 ν.δ., ως ερμηνεύονται αύται αυθεντικώς δια του παρόντος, πάσαι αι διατάξεις της υπ' αριθμ. 2343 της 4^{ης} Μαΐου 1930 συμβάσεως ανταλλαγής του συμβολαιογράφου Αθηνών Διονυσίου Ευθ. Ιατρίδου... Καταργείται επίσης ο από 16/19 Νοεμβρίου 1935 αναγκαστικός νόμος «περί της ιχθυοτροφικής εκμεταλλεύσεως της λιμνοθαλάσσης Μπουρού και το εις εκτέλεσιν τούτου εκδοθέν Β. Διάταγμα από 7/16 Αυγούστου 1940...»

Το ανωτέρω διάταγμα καταργήθηκε με το άρθρο 9 του Α.Ν. 476 της 5/19 Ιουλίου 1945 ορίζοντος ότι «Το ν.δ. υπ' αριθμ. 271 του 1941 «περί αυθεντικής ερμηνείας του από 8/10 Απριλίου 1924 ν.δ. «περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού της Γεωργίας να υπογράψη δύο συμβάσεις μετά της Ιεράς Κοινότητος του Αγίου Όρους και της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου κλπ.» καταργείται», πλην όμως εκτιμήθηκε από το

Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας στα πλαίσια της αναγνώρισεως της κυριότητας της Ιεράς Μονής επί της λίμνης Βιστωνίδας, όσον αφορά την ερμηνεία του δ/τος του 1924.

Ενόψει της ανωτέρω δυσμενούς για την Ιερά Μονή εξελίξεως σε συνδυασμό με τη γενομένη επάνδρωση- κοινοβιοποίηση της Μονής το 1990 η τελευταία, διεκδικούσα πάντοτε την κυριότητά της επί της λίμνης και των ιχθυοτροφείων με τα γνωστά τους όρια, ζήτησε σε πρώτη φάση την αποκατάσταση των πραγμάτων σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα των διατάξεων του διατάγματος του 1924, δια της εκδόσεως αποφάσεως του Υπουργού περί αναθέσεως εις αυτήν της διαχειρίσεως της λίμνης.

Το Ν.Σ.Κ. εις το οποίο υποβλήθηκε σχετικό ερώτημα περί της δυνατότητας εκ νέου παραχώρησης της διαχείρισης της λίμνης Βιστωνίδας στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου και προκειμένου να αποφανθεί περί του τρόπου επαναφοράς της αποκλειστικής διαχείρισης της λίμνης στην Ιερά Μονή και αφού, χωρίς να εξετάσει το ιδιοκτησιακό καθεστώς, εθεώρησε ως δεδομένο τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της και συνεκτίμησε ότι η αρχική σύμβαση αποδυναμώθηκε με νομοθετικές παρεμβάσεις και όχι με Υπουργικές Αποφάσεις, εγνωμοδότησε θετικά περί της δυνατότητας παραχωρήσεως της αποκλειστικής διαχειρίσεως της λίμνης στην Ιερά Μονή, όμως μόνον δια διατάξεως νόμου, πράγμα το οποίο ουδέποτε υλοποιήθηκε.

Προ της νέας διαμορφωθείσης καταστάσεως η Ιερά Μονή Βατοπαιδίου ήγειρε κατά του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης την από 15.1.2003 αναγνωριστική κυριότητος αγωγή αφορώσα έκταση συνολικού εμβαδού 27.044,50 στρεμμάτων στην οποία περιλαμβάνονται α) οι παραλίμνιες εκτάσεις της λίμνης Βιστωνίδας, β) οι νησίδες Αντά-Μπουρού, Αγίου Νικολάου,

Παναγίας Παντάνασσας όπως οι ανωτέρω εκτάσεις αποτυπώνονται στο από 25.10.2002 τοπογραφικό διάγραμμα του αγρονόμου τοπογράφου μηχανικού Δημητρίου Βασιλειάδη.

Προ της συζητήσεως όμως της ως άνω αγωγής (5.11.2003) με σειρά γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας και αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών είχε ολοκληρωθεί η εκ μέρους του Δημοσίου αναγνώριση του δικαιώματος της κυριότητας της Ιεράς Μονής επί των επιδίκων εκτάσεων και της λίμνης Βιστωνίδας.

Συγκεκριμένα τηρήθηκε η προβλεπόμενη από το αρθρ. 8 παρ. 1 του ΑΝ. 1539/1938 «περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων» διαδικασία κατά την οποία «Πας αξιών δικαίωμα κυριότητος ή άλλο πλην της νομής εμπράγματον δικαίωμα επί ακινήτου κατεχομένου υπό του Δημοσίου, οφείλει πριν ή υποβάλη σχετικήν αγωγήν εις το αρμόδιο δικαστήριον να κοινοποιήση δια δικαστικού κλητήρος προς το Δημόσιο αίτησιν περιλαμβάνουσα τας αξιώσεις του, ήτοι το δικαίωμά του, το είδος, την έκτασιν, την ακριβή θέσιν ένθα κείται και τα όρια του αξιουμένου ακινήτου, τους τίτλους επί των οποίων στηρίζει το δικαίωμά του.»

Το προβλεπόμενο στο άρθρ. 10 του ως άνω νόμου Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και σήμερα (αρθρ. 90 του Π.Δ. 284/88) Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, το οποίο επελήφθη των σχετικών αιτήσεων της Μονής εξέδωσε τις ακόλουθες ομόφωνες Γνωμοδοτήσεις:

- α. με αριθ. 26/3.12.1998 που γνωμοδοτεί «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της νησίδας Αντά-Μπουρού περιοχής λίμνης Βιστωνίδας Ν. Ξάνθης» που έγινε αποδεκτή με την με αριθ. 100690/610/Α0010/5.2.99 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών,

- β. με αριθ. 17/18.7.2002 που γνωμοδοτεί «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί των τοπογραφημένων παραλιμνίων εκτάσεων εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και των δύο νησίδων αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης στη λίμνη Μπουρού περιοχής Ν. Ξάνθης, ανηκουσών τούτων εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου του Αγίου Όρους, όπως αυτές απεικονίζονται στο από 12.12.2001 τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Δημητρίου Βασιλειάδη» που έγινε αποδεκτή με την αριθ. 1064.538/5928/5.8.2002 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών,
- γ. με αριθ. 46/29.11.2002 που γνωμοδοτεί «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του ελληνικού Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδας [ή λίμνης Μπουρού – ιχθυοτροφείο Αγίων Θεοδώρων (σημερινό Αγίου Νικολάου) – Νταλιάνη] των οχθών αυτής στους Νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, οποίας έκτασης και αν είναι αυτή ανηκούσης εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους» που έγινε αποδεκτή με την με αριθ. 1051266/10611/A0010/ΠΕ/4.6.2002 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών,
- δ. με αριθ. 26/20.5.2004, εκδοθείσα κατόπιν της υπ' αριθ. 9983/30.10.03 εντολής του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών για επανεισαγωγή της υπόθεσης μετά την από 22.10.2003 αναφορά του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης Αθ. Ξυνίδη, που γνωμοδοτεί «ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος επανεξέτασης των με αριθ. 26/3.12.98, 17/18.7.2002 και 46/28.11.2002 γνωμοδοτήσεων του παρόντος συμβουλίου», που έγινε αποδεκτή με την με αριθ. 1046300/3944/A0010/7.6.2004 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Στη συνέχεια η Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης με το από 25.6.2003 Πρωτόκολλο Παραλαβής και Παράδοσης, παρέδωσε στην Ιερά Μονή σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθρ. 12 του ΑΝ 1539/38 «την λίμνη Μπουρού μετά των οχθών αυτής, όποιας έκτασης και αν είναι ...».

Ενόψει των ανωτέρω, η Ιερά Μονή αναγνωρίστηκε έναντι του Δημοσίου κυρία των αναφερθεισών εκτάσεων και ουδέν όργανό του δικαιούται να αμφισβητήσει την κυριότητα της Ιεράς Μονής έναντι του Δημοσίου επ' αυτών.

Κατά τη συζήτηση της αγωγής (5.11.2003) το Δημόσιο μεταξύ άλλων πρότεινε και απαράδεκτο της αγωγής λόγω της προηγούμενης διοικητικής αναγνώρισης.

Στη συνέχεια με το υπ' αριθμ. 3058/17.6.2004 πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αποφασίστηκε, κατόπιν της από 2.6.01 αιτήσεως της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου, η σύμπραξη του Δημοσίου στην κατάθεση ενώπιον του δικάσαντος δικαστηρίου, κοινής με την Ιερά Μονή δηλώσεως περί μη εκδόσεως αποφάσεως επί της συζητηθείσης αγωγής.

Οι ανωτέρω γνωμοδοτήσεις ακολουθούν τις από Μαρτίου 1922 και Ιανουαρίου 1923 γνωμοδοτήσεις των τακτικών καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών και νομομαθών που τις υπογράφουν (Κ. Πολυγένης, Γ. Στρέϊτ, Κ. Ράλλης και Δ. Παπούλιας την πρώτη από αυτές και Κ.Δ. Ρακτιβάν, Δ. Παπούλιας, Δ. Δίγκας, Ν.Ν. Σαρίπολος και Κ.Μ. Ράλλης τη δεύτερη) και με δεδομένο ότι κατ' άρθρ. 51 του Εισ. ΝΑ.Κ «η απόκτηση κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος πριν από την εισαγωγή του ΑΚ κρίνεται κατά το δίκαιο που ίσχυε όταν έγιναν τα πραγματικά γεγονότα για την απόκτησή τους» δέχθηκαν ότι εφαρμόζονται στην περιγραφείσα έκταση (λίμνη Βιστωνίδα, ιχθυοτροφεία, νησίδες και παραλίμνιες εκτάσεις) α) ο χρυσόβουλλος λόγος του έτους 1080 του αυτοκράτορος του Βυζαντίου Νικηφόρου Βοτανειάτη, β) ο χρυσόβουλλος

λόγος του έτους 1329 του αυτοκράτορος του Βυζαντίου Ανδρονίκου Παλαιολόγου του Γ. γ) ο χρυσόβουλλος λόγος του έτους 1357 του αυτοκράτορος του Βυζαντίου Ιωάννη Παλαιολόγου, δ) ο χρυσόβουλλος λόγος του έτους 1371 του ηγεμόνος Ιωάννη Ούγγλεση, και ότι τα ως άνω χρυσόβουλλα (χρυσόβουλλοι λόγοι) αποτελούν τίτλο κυριότητας, κρατική πράξη του Βυζαντίου παραχώρησης της κυριότητας των ως άνω εκτάσεων στην Μονή Βατοπαιδίου αφού η εν λόγω αυτοκρατορική δωρεά με τα ως άνω χρυσόβουλλα συνιστά παράγωγο τρόπο κτήσεως κυριότητας .

Επίσης, το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας δέχθηκε ότι το δικαίωμα κυριότητας της Μονής αναγνωρίστηκε και με Πατριαρχικά Σιγγίλια δεδομένου ότι «τα σιγγίλια ... εν συνδυασμώ και προς τα παραχωρηθέντα υπό των Οθωμανών αυτοκρατόρων προνόμια εις τας Μονάς και Πατριαρχεία αποτελούν τίτλους ιδιοκτησίας συνδυαζόμενα και προς άλλα στοιχεία ήτοι νομήν, διακατοχικάς πράξεις, ακόμη και αν δεν έχωσιν καταχωρηθεί εις τα εν Κων/πόλει βιβλία του αυτοκρατορικού κτηματολογίου.»

Περαιτέρω, το ίδιο Συμβούλιο δέχθηκε όπως και οι αναφερθείσες γνωμοδοτήσεις των καθηγητών αλλά και ο Άρειος Πάγος (199/1855) ότι η δια της βίας γενομένη κατάληψη της λίμνης παρά του Σουλτάνου κατά το έτος 1821 δεν αποτελεί τίτλο κτήσεως κυριότητας του Οθωμανικού Δημοσίου και διαδοχικά του Βουλγαρικού και τέλος του Ελληνικού Δημοσίου.

Τέλος, το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο δέχθηκε ότι το Ελληνικό Δημόσιο σε εκτέλεση του Ν.Δ. του 1924 υποχρεούτο να μεταβιβάσει στην Ιερά Μονή την κυριότητα επί της λίμνης Βιστωνίδας και ότι η υπογραφείσα σύμβαση του 1930 ήταν μη νόμιμη. Μάλιστα περαιτέρω δέχθηκε ότι η κυριότητα της Ιεράς Μονής επί της λίμνης ήταν πλήρως προστατευομένη

από το άρθρ. 17 του Συντάγματος (άρθρ. 17 του Συντάγματος του 1952 και άρθρ. 19 του Συντάγματος του 1927).

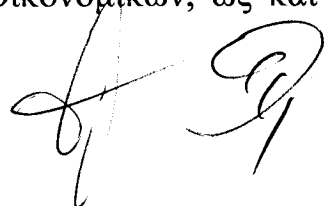
Ενόψει των ανωτέρω, εφόσον μετά τήρηση της νομίμου διαδικασίας έχει αναγνωριστεί η κυριότητα της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου έναντι του Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδας, των νησίδων και των παραλιμνίων εκτάσεων η διατυπωθείσα στην υπ' αριθ. 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομελείας του Ν.ΣΚ., προ της επιλύσεως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ως άνω εκτάσεων, παρεμπόδιζε κρίση περί του κοινόχρηστου χαρακτήρα της λίμνης, προκειμένου να προσδιοριστεί ο τρόπος παραχωρήσεως στη Μονή της αποκλειστικής εκμετάλλευσης της λίμνης, ουδόλως κωλύει την εκ μέρους οποιουδήποτε οργάνου του Δημοσίου άσκηση αρμοδιότητας η οποία προϋποθέτει αποκλειστική κυριότητα της Ιεράς Μονής επί των εκτάσεων και της λίμνης έναντι του Δημοσίου. Εξ άλλου το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ενώπιον του οποίου τίθεται το ανωτέρω ιστορικό στερείται αρμοδιότητας να κρίνει τις γνωμοδοτήσεις του Γν. Συμβουλίου (αρ. 511/2004 Γν. Ολομελείας ΝΣΚ).

II. Εις το άρθρ. 2 του Ν. 973/79 «Σύσταση Κτηματικής Ήταιρείας Δημοσίου» ορίζεται

«1. Σκοπός της εταιρείας είναι:

α) Η απογραφή, η μέριμνα χαρτογραφήσεως και κτηματογραφήσεως των ακινήτων του Δημοσίου, των υπαγομένων, συμφώνως προς την κειμένην νομοθεσία εις την αρμοδιότητα των Διευθύνσεως Κτημάτων και Ανταλλαξίμων Μουσουλμανικών Κτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, της Δ/σεως Εγγείου Ιδιοκτησίας του Υπουργείου Γεωργίας και του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης (Τ.ΕΘ.Α., Τ.Ε.Σ. και Τ.Α.Α.).

β) Η διοικήσεις και αξιοποιήσεις των εκ των ανωτέρω ακινήτων υπαγομένων εις την αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών, ως και

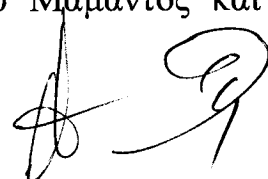
εκείνων εκ των υπαγομένων εις την αρμοδιότητα των Υπουργείων Γεωργίας και Εθνικής Αμύνης, τα οποία οι φορείς ούτοι αναθέτουν δι' αποφάσεως του αρμοδίου Υπουργού εις την Εταιρίαν δια διοικήσιν και αξιοποίησιν.

γ) Η επιλογή των καταλλήλων εκ των ανωτέρω ακινήτων δια την κάλυψιν των στεγαστικών αναγκών των Δημοσίων πολιτικών ή και στρατιωτικών υπηρεσιών, ως και των στεγαστικών αναγκών των αστών προσφύγων των προερχομένων εξ ανταλλαγής των ελληνοτουρκικών πληθυσμών και η διάθεσις των δια τον σκοπόν τούτον εις τα πλαίσια καταρτιζομένων σχετικών.

δ) Η πώλησις και η ανταλλαγή των λοιπών εκ των ανωτέρω ακινήτων προς τον σκοπόν αποκτήσεως ετέρων, προσφόρων δια την ικανοποίησιν των στεγαστικών αναγκών των Δημοσίων Υπηρεσιών και των στρατιωτικών αναγκών, την εξασφάλισιν εδαφών χρησίμων δια την μελλοντικήν εκτέλεσιν έργων, την εγκατάστασιν οικισμών, την αποκατάστασιν των προσφύγων...

Κατ' εφαρμογήν των ως άνω διατάξεων εφόσον το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επιθυμεί την διατήρησιν του υφισταμένου χαρακτήρα των εδαφικών εκτάσεων χάριν της αγροτικής αποκαταστάσεως και του αγροτικού πληθυσμού των νομών Ξάνθης και Ροδόπης, έχει το δικαίωμα ο Υπουργός να εκδώσει απόφαση σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β και δ της παρ. 1 του αρθρ. 2 του Ν. 973/79 περί ανταλλαγής εκείνων εκ των παραλιμνίων εκτάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με άλλες εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης.

Η ανωτέρω ανταλλαγή πλην της αποκατάστασης της νομιμότητος και της ουσιαστικής δικαίωσης της Ιεράς Μονής μετά μάλιστα την από πολλών ετών μεταβίβαση της κυριότητος των μετοχίων Αγίου Μάμαντος και

Σοφουλάρ, συνολικής εκτάσεως κατά τους ισχυρισμούς της Μονής 35.200 στρεμμάτων στο Δημόσιο, θα διασφαλίσει κυρίως και το δημόσιο συμφέρον δια της διατηρήσεως του σημερινού καθεστώτος των παραλιμνίων εκτάσεων δεδομένου ότι η αρμοδιότητα για ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας ανήκει στο Υπουργείο Οικονομικών.

Ενόψει των ως άνω αναλυτικώς εκτεθέντων κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων νομίμως δύναται να αναθέσει στην Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β και δ της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 173/79 την ανταλλαγή εκείνων εκ των παραλιμνίων εκτάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με άλλες εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης δεδομένης της αρμοδιότητας για ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας στο Υπουργείο Οικονομικών.

Αθήνα 14.1.05

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

[Signature]
ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΜΠΟΤΣΙΟΣ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Γίνεται δέσση

Συμφ. Συμφ.

ΕΥΑΓ. ΜΠΑΕΙΔΗΣ